

LULEÅ
KOMMUN

Årsuppföljning 2024

KS-Kommunstyrelseförvaltningen

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Verksamhetsberättelse	4
3 Måluppföljning	10
3.1 Sammanställning måluppfyllelse	10
3.2 Kommunfullmäktiges beslutade utredningsuppdrag som nämnden är ansvarig för	25
4 Personalredovisning	27
5 Ekonomisk redovisning	29
5.1 Driftsredovisning	29
5.2 Investeringsredovisning.....	30

1 Inledning – ordförande har ordet

Under året har SSAB fattat beslut om att bygga ett fossilfritt stålverk i Luleå och infart för Norrbottniabanan kom närmare beslut då den västliga infarten förordades av Trafikverket. Från och med 2024 har kommunstyrelsen haft ansvar för planfrågor från översiktlig planering till detaljplanering med avsikt att möjliggöra ökad takt i samhällsbyggnadsprocessen. Kommunen har kunnat möta de verksamheter som vill etablera sig i kommunen samtidigt som det varit viktigt att möjliggöra delaktigheten i samhällsomställningen för de som bor, verkar och vistas i Luleå kommun.

Även näringslivsfrågorna har tillkommit kommunstyrelsens ansvar under året genom verksamhetsövergången från kommunalt bolag till kommunstyrelseförvaltningen. Övergången syftade till att bygga en tydligare organisation – året har till stor del handlat om att lyssna på företagare och skapa struktur för samarbete.

I omvärlden har 2024 präglats av fortsatt dramatiska händelser vilket har bidragit till att högre krav ställs på arbete med beredskap och frågor som IT-säkerhet och andra samhällsstörningar. Det är frågor som kommunstyrelseförvaltningen har jobbat med under året.

Även potentialen i artificiell intelligens (AI) liksom behovet av noggrann och genomtänkt utveckling har blivit alltmer tydligt under året. Kommunstyrelsen leder och samordnar både kommungemensam innovationsledning och informations säkerhet och under året har arbete pågått med att integrera artificiell intelligens (AI) i kommunen på ett säkert sätt.

/Carina Sammeli

Kommunstyrelsens ordförande

2 Verksamhetsberättelse

Uppdrag

Kommunstyrelsen styr genom att bereda fullmäktiges mål och riktlinjer, följa utvecklingen och ha uppsikt över kommunens verksamheter. Kommunstyrelsens verksamheter har i uppdrag att sköta:

- kommunens ekonomiska förvaltning och kommunkoncernens internbank
- kommunens personalpolitik och strategiska HR-frågor
- kommunens samhällsplanering, infrastruktur och kommunikationer
- kommunens mark- och exploateringsverksamhet
- utveckling av den kommunala demokratin
- utvecklingen av ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart Luleå
- näringslivsutveckling, internationellt arbete och destinationsutveckling
- samhällsskydd, beredskap och informationssäkerhet
- information till allmänheten och marknadsföring av Luleå
- inköp och upphandling av varor, tjänster och entreprenader
- kvalitets- och innovationsledning
- kommunens digitaliseringsarbete, IT-styrning och IT-säkerhet.
- arbetet med nationella minoriteter och de särskilda rättigheterna kopplade till finska, samiska och meänkieli.

Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls i kommunal verksamhet.

Kommunstyrelsen är krisledningsnämnd och har särskilt ansvar inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap. Kommunstyrelsen är också arkivmyndighet samt har vissa ansvar inom valnämndens och miljö- och byggnadsnämndens verksamhetsområden.

Året som gått

Året började med en omorganisation och fysisk flytt inom stadshuset samt till och från Luleå servicecenter och infrastruktur- och serviceförvaltningens lokaler. Även den digitala flytten i form av system och intranät har varit omfattande. I september fortsatte omorganisationen då Luleå Business Region AB:s verksamhet övergick till kommunstyrelseförvaltningen.

Under året har SSAB fattat beslut om att bygga ett fossilfritt stålverk i Luleå och infart för Norrbottniabanan kom närmare beslut då den västliga infarten förordades av Trafikverket. Ett prioriterat arbete i kommunstyrelseförvaltningen har varit att öka takten i samhällsbyggnadsprocessen. Målet bedöms ha uppnåtts då många olika

aktiviteter har genomförts som bidragit till att skapa förutsättningar för detta. Organisatoriska samlandet av planfrågor, framtagandet av planer och planeringsunderlag, nya interna arbetssätt för ordning och reda i processer och ekonomi liksom strategiska markinköp är några av aktiviteterna. Det strategiska initiativet accelererad samhällsomställning har bidragit liksom det strategiska initiativet kompetensattraktion.

Kopplat till samhällsomställningen har förvaltningen arbetat för att öka invånarens och företagares delaktighet exempelvis i skolstrukturfrågor, detaljplan Notviken Rostbollen och Mjölkudden C. samt i arbetet med fördjupad översiktsplan i Björnsbyn – Bensbyn. Luleå Framtidsforum är en ny metod som beslutats under året för att samla in invånarnas perspektiv. En ny lokal i Shopping med temat samhällsomställning är ett initiativ som planerats och finansierats tillsammans med industrin. Den ska utgöra en plats för information och dialog med invånare.

Förbättrat näringslivsklimat har varit prioriterat under året. Ett nämndsmål, flera utredningsuppdrag och ett strategiskt initiativ har syftat till att förbättra näringslivsklimatet. Att samla näringslivsfrågorna organisatoriskt i kommunstyrelseförvaltningen har varit ett sätt att bygga en tydligare organisation som under året arbetat mycket med att lyssna på företagare och skapa en struktur för samarbete i kommunen för att omhänderta inspel. Trots ansträngningar, har företagarnas upplevelse av kommunen, enligt mätningar, inte förbättrats vilket innebär att målet inte nåtts.

Kommunstyrelseförvaltningen har också arbetat internt i organisationen med att förbättra servicen för dem vi finns till för och på så sätt skapa förutsättningar för kommunens chefer att bedriva ett nära och tillitsfullt ledarskap. Exempelvis har arbetssätt med tydligare startsäkring av uppdrag och ärenden lett en mer effektiv beredning och ärendehantering. Även införande av beslutsstödsystem som samlar verksamhet, personal och ekonomi ska förenkla för kommunens chefer. Ny styrmodell för kommunen har arbetats fram vilket förväntas skapa förutsättningar för ett kommungemensamt ledar- och medarbetarskap som möjliggör ett större handlingsutrymme i mötet med invånare.

Kommunövergripande kompetensförsörjning har varit ett prioriterat arbete under året och målet för året är nått. Under 2024 har Luleå kommun genomfört flera insatser för att säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning. Arbetet har fokuserat på att attrahera, utveckla och behålla kompetens samt skapa hållbara arbetsvillkor och en attraktiv arbetsmiljö. Trots framsteg kvarstår viktiga utvecklingsområden som kräver fortsatta insatser för att kommunen ska ha rätt kompetens på plats och kunna leverera kvalitativa tjänster till invånarna.

Målet om att säkra förvaltningens egen kompetensförsörjning är nått. Kommunstyrelseförvaltningen har fler externa och interna rekryteringar än avgångar men upphandling, kommunhälsa samt IT har haft vakanta tjänster som inte tillsatts under året. De externa rekryteringarna har varit nya tjänster samt ersättningsrekryteringar och söktrycket på befattningar inom kommunstyrelseförvaltningen är god. I vissa fall har dock förvaltningen inte lyckats rekrytera på grund av löneerbjudande. Inom upphandling och inköp har det varit en viss omsättning, övriga kontor är mer stabila.

Innovation och utveckling har varit prioriterat under året genom det strategiska initiativet Smart kommun som arbetat för att integrera artificiell intelligens i kommunens verksamhet på ett säkert och tillförlitligt sätt. Initiativet har uppnått ambitionerna under året genom att samverka intern och externt och testa olika idéer för att sedan kunna implementera i större skala. Förvaltningen har bedrivit innovativt arbete med digitala modeller och digitala tvillingar för att skapa ännu bättre underlag för att framtidens Luleå. En ny webbplats för att visa innovationer i kommunkoncernen som heter Utveckla.Luleå.se är framtagen. Luleå kommun har påbörjat deltagandet i projekt med AI-Sweden för att utveckla en AI-assistent för skolan som ska underlätta rektorernas vardag och vidareutvecklat det praktiska stödet utifrån verksamheternas behov.

Olika perspektiv på trygghets- och säkerhetsfrågor har varit prioriterade under året. Det strategiska initiativet Trygg i Luleå samverkar inom och utanför kommunen med olika initiativ med fokus på social hållbarhet och trygghet. Analysen "Hur mår Luleå?" som är framtagen under året visar att kommunen är relativt välmående och sammantaget bedöms arbetet vara på rätt väg, om än sårbart och beroende av ett gemensamt ansvarstagande inom hela kommunkoncernen. Under året har en ny samverkansöverenskommelse mellan kommunen och polisen tagits fram och arbete för att förhindra välfärdsbrottslighet har varit prioriterat under året med många olika aktiviteter för att förebygga korruption och andra oegentligheter samt följa upp avtal med leverantörer. Beredskapsveckan år 2024 hade temat "Sätt i gång!" som var en uppmaning till att stärka sin hemberedskap innan en kris eller ett krig hotar. Kommunstyrelseförvaltningen har också arbetat med att stärka kommunens förmåga inom civil beredskap genom ett flertal olika övningar samt även inom IT- och informationssäkerhet.

Klimat och natur har varit prioriterat under året, dels genom ett antal utredningsuppdrag dels genom det strategiska initiativet Klimatneutral och naturpositiv. Arbetet med framtagande av en plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning har pågått med brett deltagande i kommunkoncernen. Flera av kommunens projekt inom området har finansierats genom externa medel och det

strategiska initiativet har samverkat intern och externt för att testa olika idéer för att sedan kunna implementera i större skala. Inom initiativet har invånare involverats genom bland annat framtidsforum.

Kategoristyrning är en modell för att utöva strategisk upphandling och inköp som Luleå kommun har beslutat om och som är under införande. Kategorierna Livsmedel och IT är de kategorier som startat upp under 2024. Kategori livsmedel omfattar inköp för förskola, skola, äldreomsorg, vidareförsäljning, personal, butikssortiment, måltidstjänster och koncessioner. Kategori IT omfattar system, programvara inklusive konsulter, IT-infrastruktur, konsultstöd/IT-konsulter, digitala enheter inklusive tillbehör samt Trygghetsskapande teknik.

På ekonomiområdet har en ny investeringspolicy beslutats av fullmäktige och en förnyad policy för god ekonomisk hushållning är framtagen. En del av kommunens pensionskulda har för första gången lösts bort via en försäkring. Syftet med att försäkra är att säkerställa att kommande generation inte drabbas av kostnader kopplat till dagens och tidigare generationers pensioner

Luleå kommun bjöd alla barn och unga födda mellan 2005 och 2017 på gratis sommarlovsresor med LLT och Länstrafiken under sommarlovet 2024. Insatsen fick bra resultat då fler ungdomar valde att åka buss. Nytt avtal har tagits fram och beslutats mellan Luleå kommun och Luleå Lokaltrafik AB avseende tätortstrafiken i Luleå kommun.

Val till Europaparlamentet genomfördes i juni. Då valdes de ledamöter som ska representera Sverige de kommande fem åren. Europaparlamentet beslutar tillsammans med ministerrådet om nya EU-lagar som alla medlemsländer måste följa. I Luleå fanns 62 072 röstberättigade och valdeltagandet var 53,32 procent.

Förvaltningen har hanterat ett antal motioner från fullmäktige, bland annat om utredningskostnader, innovation inom kommunala verksamheter, AI - Möjligheter och risker, inrättandet av en studentsamordnare i Luleå kommun, handlingsplan mot knark, plan för cirkulärt byggande, identifiera pilotprojekt för cirkulär nybyggnation och renovering och solceller på kommunala fastigheter.

Framtiden

Ett antal trender påverkar framtiden för Luleå kommun och kommunstyrelseförvaltningen.

Ekonomisk osäkerhet; inflationen har minskat men osäkerhet finns fortfarande sett till de internationella strömningar med risk för ökade tullar och handelshinder som påverkar svensk ekonomi. Osäkra och kortsiktiga statsbidrag försvårar långsiktig planering och osäkerheten i befolkningsutvecklingen påverkar skatteunderlag och bostadsinvesteringar.

Industrins gröna omställning pågår i närområdet och påverkar verksamheten i hög grad. Det har fortsatt stor påverkan på kommunens ekonomi, bostadsförsörjning, markfrågor och stora infrastrukturer. Omställningen påverkas av internationella och nationella politiska beslut.

Säkerhetsläget och NATO-medlemskap; De alltmer synliga säkerhetshoten gör att Sveriges civila försvar behöver stärkas. Kommunerna behöver fortsätta planera, öva och höja kompetensen för vårt lands civila försvar inklusive IT- och cybersäkerhet, civil beredskap och försörjning av livsmedel och energi blir viktigare. Välfärdsbrottslighet kräver liknande förebyggande åtgärder.

Klimat och natur; klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald påverkar ekosystem och samhällen. Ny teknik och förändrade livsstilar behövs liksom fortsatt arbete för att möjliggöra industrins omställning.

Demokrati: Den svenska demokratin står på många sätt stark. Demokratiska utmaningar finns dock genom minskande valdeltagande men även desinformationskampanjer och hot mot förtroendevalda.

Kompetensförsörjning; Utmaningar med kompetensförsörjningen påverkar kommunen samtidigt som den demografiska förändringen med fler äldre förväntas ökar behovet av välfärdstjänster. Nya arbetssätt och välfärdsteknik (genom innovation och digitalisering) kommer att behövas för att klara den ökade konkurrensen om arbetskraft och begränsade resurser. För Luleå kommuns krävs även fortsatt utveckling av insatser som stärker arbetsgivarvarumärket, förbättrar arbetsmiljön och arbetsvillkoren, utvecklar karriärvägar och säkerställer ett hållbart ledarskap.

Internkontroll

Internkontrollen ska säkerställa att verksamheten efterlever lagar och författningar som gäller för verksamheten samt att den bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fastställts. Organisation och rutin för den interna kontrollen inom kommunstyrelseförvaltningen är ändamålsenligt uppbyggd. Verksamhetscontroller håller samman processen:

Nämnden genomförde en riskidentifiering i samband med en planeringsdag under hösten 2024 som syftade till att identifiera risker. En lista över nya och tidigare risker sätts samman till en bruttolista och riskanalys med riskvärdering görs. Även förvaltningens ledningsgrupp har haft möjlighet att komplettera listan. Efter det har förvaltningschef och sektorschef för sektor samhälle och demokrati gjort en sammanvägd bedömning och beslutat om förslag på internkontrollplan för 2025 till kommunstyrelsen.

Nämnden fattar beslut om den slutgiltiga kontrollplanen för året. Uppföljning av kontrollmomenten görs sedan varje delår och rapporteras till nämnden. All uppföljning dokumenteras i kommunens beslutsstödsystem Hypergene.

Internkontrollplanen för 2024 har följts tillfredsställande under året men två av kontrollmomenten återkommer i internkontrollplanen 2025.

Sammantagen bedömning är att kontrollsystemet fungerar tillfredsställande men eftersom två av kontrollmomenten blivit försenade så återkommer de i 2025 års internkonkontrollplan

Ekonomisk redovisning

Drift

Kommunstyrelseförvaltningen gör ett underskott på 3,1 miljoner kronor jämfört med budget. Underskottet beror på ett ökat nyttjande av friskvårdsbidrag för medarbetare där budget för hela kommunen, 6,2 miljoner kronor ligger under kommunstyrelseförvaltningen och utfallet är 9,6 miljoner kronor.

Investeringar

Utfallet 2024 visar ett överskott på 205,1 miljoner kronor. Det stora överskottet beror främst på markförsäljningar på 274 miljoner kronor och friköp tomträtter 7,6 miljoner kronor.

En omorganisation genomfördes år 2024 som även påverkade fördelning av investeringsbudget mellan förvaltningarna. Efter omorganisationen finns exploateringsbudgeten hos kommunstyrelseförvaltning som efter igångsättningsbeslut överförs medel till Infrastruktur- och servicenämnden för utförande.

3 Måluppföljning

Definition av symboler:

- Ej uppfyllt
- Delvis uppfyllt
- I hög grad uppfyllt
- Helt uppfyllt

3.1 Sammanställning måluppfyllelse

Nämndsmål	Bedömning	Trend
Kompetensförsörjning kommunövergripande		↗
Kompetensförsörjning för att säkra den egna verksamheten i kommunstyrelseförvaltningen		↗
Öka takten i samhällsbyggnadsprocessen		↗
Utveckla dialogen i planprocessen för att skapa delaktighet för invånare		↗
Service till de som bor, verkar och vistas i Luleå kommun		↗
Strategiska initiativet Förbättrat företagsklimat		↘
Strategiska initiativet Klimatneutral och naturpositiv		↗
Strategiska initiativet Trygg i Luleå		↗
Strategiska initiativet Smart kommun		↗
Strategiska initiativet Kompetensattraktion		↗
Strategiska initiativet Accelererad samhällsomställning		↗

Kompetensförsörjning kommunövergripande

Kommunstyrelseförvaltningen prioriterar under 2024- 2026 att arbeta med utvecklingsaktiviteter för att behålla och utveckla nuvarande medarbetare och chefer samt attrahera och rekrytera nya medarbetare. Under 2024 prioriterar kommunstyrelsen arbetet med testa en pilot för operativt nära chefsstöd samt utveckla arbetet med att främja hälsa och förebygga psykisk ohälsa.

Under 2024 har Luleå kommun genomfört flera insatser för att säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning. Arbetet har fokuserat på att attrahera, utveckla och behålla kompetens samt skapa hållbara arbetsvillkor och en attraktiv arbetsmiljö. Trots framsteg kvarstår viktiga utvecklingsområden som kräver fortsatta insatser för att kommunen ska ha rätt kompetens på plats och kunna leverera kvalitativa tjänster till invånarna. Ett viktigt steg har varit införandet av en kompetensbaserad rekryteringsmetod och inledningen av arbetet med samordnad rekrytering. Syftet har varit att effektivisera och kvalitetssäkra rekryteringsprocesserna samt underlätta arbetet för chefer. Insatser har också gjorts för att stärka kommunens arbetsgivarprofil, bland annat genom deltagande i mässor och samarbeten med externa aktörer.

Samarbetet med Luleå tekniska universitet har stärkts genom nätverket Meeting Point, där kommunen uppmanat studenter att genomföra examensarbeten. Språkinsatser har genomförts inom socialförvaltningen och insatser för att utveckla ledarskapet har också genomförts, bland annat genom analyser av chefers arbetsbelastning och pilotprojekt för att främja ett medskapande arbetssätt.

Arbetet med att främja intern rörlighet och förbättra rutiner för kompetensöverföring har påbörjats. Kommunen har även genomfört riktade insatser för att förbättra arbetsmiljön och förebygga sjukfrånvaro, med särskilt fokus på psykisk ohälsa och klimakteriehälsa. Medel från Kompetens- och omställningsavtalet (KOM-KR) har använts till omställningsinsatser som körkortsutbildning, språkutbildning och validering av yrkeskompetens, vilket är viktiga insatser för att stärka både medarbetarnas anställningstrygghet och kommunens långsiktiga kompetensförsörjning.

Pilotprojektet medskapande arbetssätt startade under hösten och syftar till att ge verksamhetsnära stöd som utgår från chefers och medarbetares gemensamma behov. Cirka 20 stödinsatser är igång, och de första uppföljningarna visar positiva upplevelser. Projektet fortsätter under 2025. Kommunen har även inlett ett utvecklingsarbete för att undersöka hur satsningar på klimakteriehälsa kan bidra till en bättre arbetsmiljö och långsiktig kompetensförsörjning. Insatser som utökad tillgång till företagshälsovård, utbildningar och flexibla arbetslösningar testas för att minska sjukfrånvaro och öka arbetsförmågan. Samtidigt har en grundutbildning i psykisk ohälsa genomförts för chefer och HR, vilket har lett till ökad kompetens i att tidigt upptäcka ohälsa. Kommunhälsan har också utvecklat testmetoder inom arbetspsykologi för att mäta effekterna av rehabiliteringsinsatser.

Under 2024 genomförde Luleå kommun en exitenkät för att undersöka varför medarbetare väljer att lämna kommunen och vilka förbättringsområden som behöver prioriteras. Totalt deltog 337 medarbetare, vilket motsvarar cirka 5,2 % av kommunens totala personalstyrka på ca 6 500 medarbetare. Resultatet ger viktiga insikter, men omfattningen visar också att ytterligare insatser krävs för att skapa en helhetsbild av arbetsmiljön och arbetsvillkoren inom kommunen. De främsta orsakerna till personalomsättning var hög arbetsbelastning, bristande ledarskap, begränsade karriär- och utvecklingsmöjligheter samt upplevelse av låga löner. Medarbetarnas nöjdhet som helhet ligger på en medelnivå, och endast 15 % av de som avslutat sin anställning skulle starkt rekommendera Luleå kommun som arbetsgivare. Detta tyder på att det finns strukturella utmaningar som behöver åtgärdas för att behålla och attrahera kompetens.

Den externa personalomsättningen är 9,79 procent vilket är en minskning jämfört med 2022 och 2023 men högre än 2020 och 2021. Det är dock stora skillnader mellan olika yrkesroller i kommunen. Av de 18 största yrkesgrupperna (fler än 100 anställda) är det grupperna ledningsarbete, personliga assistenter socialsekreterare samt vårdbiträden som har en extern personalomsättning 10 procent eller mer. Av de 18 största yrkesgrupperna (fler än 100 anställda) är det grupperna gymnasielärare, lärare i fritidshem samt städ, tvätt och renhållningsarbete som har lägst extern personalomsättning (5 procent eller lägre) Den interna personalomsättningen är 1,22 procent i kommunen totalt men varierar med ålder. Yngre medarbetare upp till cirka 40 år har högre intern personalomsättning, och därefter avtar rörligheten. Av

de 18 största yrkesgrupperna (fler än 100 anställda) är det ingen som har hög intern rörlighet, flera yrkesgrupper har inte haft någon intern rörlighet alls under 2024. Socialförvaltningen har högst intern rörlighet med 1,63 procent medan KSF (0,51%) och ISF (0,18%) har den lägsta interna personalomsättningen.

Den totala nettoförändringen i kommunen är negativ. Antalet anställda har alltså minskat totalt sett. Tidigare år har socialförvaltning och barn- och utbildningsförvaltning haft negativa nettoförändringar men år 2024 är nettoförändringen per förvaltning positiv utom i socialförvaltningen där färre rekryteringar än avgångar gjorts.

I kommunens är yrkesgrupperna barnskötare, personliga assistenter, stödassistenter och stödpedagoger, köks- och måltidsarbete, undersköterskor, skötare och vårdbiträden samt övrigt skol- och förskolearbete de större yrkesgrupperna som har hög negativ nettoförändring.

Yrkesgrupperna handläggare, grundskole- och gymnasielärare, elevassistenter samt socialsekreterare är de större yrkesgrupper (över 100) som har haft den största positiva nettoförändringen.

Kompetensförsörjning för att säkra den egna verksamheten i kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen fortsätter genomföra aktiviteter för att ge sammanhållen introduktion för nya medarbetare, möjliggöra karriärresor inom organisationen, skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv och intern stolthet. Aktiviteter för att ge förutsättningar för ett nära och tillitsfullt ledarskap fortsätter också.

Målet om att säkra kompetensförsörjningen för kommunstyrelsens egna verksamheter är i hög grad uppnått. Kommunstyrelseförvaltningen har fler externa och interna rekryteringar än avgångar men vissa vakanser har inte kunnat tillsättas under året.

De externa rekryteringarna har varit nya tjänster samt ersättningsrekryteringar. Söktrycket på befattningar inom kommunstyrelseförvaltningen är god. I vissa fall har dock förvaltningen inte lyckats rekrytera på grund av löneerbjudande. Upphandling, kommunhälsan samt IT har haft vakanta tjänster som ej tillsatts under året. Inom upphandling och inköp har det varit en viss omsättning, övriga kontor är mer stabila.

De flesta av dem som avslutat är personer som gått till annat arbete. De som avslutat sin anställning (utom de som avslutat vid pension) har besvarat Exitenkäten visar att personer som avslutat sin anställning under 2024 framförallt avslutat på grund av andra intressanta arbetsuppgifter och på grund av högre lön. Externa arbetsmarknaden har varit god och även omorganisationen kan ha påverkat omsättning. Fler av dem som avslutat under 2024 har varit yngre medarbetare. Flertalet av de som slutat uttrycker att de har varit nöjda med Luleå kommun som arbetsgivare. Exempel på saker som anges som skäl för att stanna kvar är bättre introduktion och ledarskap samt karriärutveckling inom kommunen. Kommunstyrelsen har genomfört aktiviteter för att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv under året, exempelvis genom kunskaper om klimakteriehälsa. Aktiviteter för att ge förutsättningar för ett nära och tillitsfullt ledarskap har genomförts. Förvaltningen arbetar med att ta fram en sammanhållen introduktion för nya medarbetare. Förvaltningen arbetar aktivt med att möjliggöra för medarbetare att växa genom att erbjuda möjlighet att delta i utvecklingsprogram och tillämpa intern rekrytering när så är möjligt. I september arrangerades en gemensam förvaltningsdag för att främja samarbetet och den interna stoltheten. Då arrangerades även den uppskattade minimässan där medarbetare bidrar med aktuella och intressanta ämnen för varandra. Aktiviteterna fortsätter 2025.

Öka takten i samhällsbyggnadsprocessen

Under 2024 - 2026 kommer kommunstyrelsens förvaltning prioritera att öka takten i samhällsbyggnadsprocessen för att kunna möta etableringar inom näringsliv och befolkningstillväxt. Kommunstyrelsens förvaltning ska bland annat arbeta med planeringsunderlag för infrastrukturplanering, bostadsbyggande, säkerställa exploateringsekonomi och arbeta med markanvisningsverket samt utveckla Luleå Industripark för att möta och möjliggöra näringslivets utveckling och befolkningstillväxt i kommunen

Målet att öka takten i samhällsbyggnadsprocessen bedöms uppnått, många olika aktiviteter har genomförts som bidragit till att skapa förutsättningar för att öka takten i samhällsbyggnadsprocessen. Planberedskap gällande bostäder är ca 2500 bostäder i färdiga detaljplaner och ca 2500 bostäder i pågående planuppdrag. Jämfört nationellt har Luleå kommun en god planberedskap för bostäder. Under 2024 har beredskapen legat konstant. Vad gäller planberedskap för verksamhetsmark har Luleå kommun en relativt låg beredskap. Den mark som är färdigplanerad är i stor utsträckning tecknad/såld. Under 2024 intensifierades arbetet för att höja planberedskapen gällande verksamhetsmark och ca 60 hektar är under framtagande i pågående planuppdrag och under iordningställande.

Framtagandet av planer och planeringsunderlag, nya interna arbetssätt för ordning och reda i processer och ekonomi liksom strategiska markinköp är några aktiviteterna under 2024. Det strategiska initiativet accelererad samhällsomställning har också bidragit med samverkan med aktörer inom och utanför kommunkoncernen.

Utvecklingsplan Porsön antogs av kommunfullmäktige under året och tre förstudier för planeringsunderlag kulturmiljö, kulturmiljöutredning samt verksamhetsområden är klara. Detaljplaner för Luleå industripark har också tagits fram i efterfrågad takt. Fördjupad översiktsplan för Landsbygdsområde Mitt pågår enligt plan.

Samråd för utvecklingsplan Skärgården har genomförts under året och synpunkterna beaktas i kommande beslutsförslag. Genomförandeplan för samhällsbyggnadsprocessen pågår för att öka takten i genomförandet av detaljplaner.

Förvaltningen har arbetat fram en systematisk uppföljning av tidplaner för detaljplaner i syfte att öka takten i processen. Nya arbetssätt med investeringsbudgeten och förbättrad uppföljning i månadsrapporter bidrar till bättre överblick och ordning och reda i investeringsprojekten liksom bättre möjligheter att följa upp investerings- och exploateringsprojekt. Ny mall för igångsättningsbeslut ny redovisningsprincip för försäljningsintäker är planerade och kommer genomföras under 2025.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete kring strategiska markförvärv, för att kunna tillhandahålla mer kommunal verksamhetsmark framöver och även en förbättrad exploateringsekonomi. Under 2025 avser förvaltningen kunna redovisa när exploateringsbudgeten är i balans till 2030 och utifrån detta även att säkerställa eventuella behov av att justera mark- och BTA-intäkterna (avgift som exploatörer betalar för att bygga bostäder) för att nå dit.

Kommunstyrelsen har fått förlänga markanvisningar i Kronandalen, då aktörer har svårt att upphandla entreprenörer. Markanvisningar har även lämnats tillbaka av samma anledning. Ny aktör Lulebo på kvarter som har lämnats tillbaka är på gång. Markanvisningar på Mjölkudden samt Notviken har lämnats tillbaka på grund av att aktörer inte avser att genomföra dessa. Nya markanvisningar planeras under 2025. Inom Luleå industripark löper det till största delar enligt plan, där vi även har lyckats få in en ny aktör på fastigheten som Lindab lämnade tillbaka. Viss justering har vi varit tvungna att göra avseende BDx-fastigheten då de inte har levererat allt kopplat till deras markanvisning.

Utveckla dialogen i planprocessen för att skapa delaktighet för invånare

Under 2024-2026 prioriterar kommunstyrelseförvaltningen att utveckla dialogen i planprocessen för att skapa delaktighet för invånare i aktuella samhällsbyggnadsfrågor. I processen ska andra delar av kommunen delta. Finansiering inom ram

Målet omhändertar:

- Kommunstyrelsen ansvarar för samordning och genomförande av breda kommungemensamma dialoger. Nämnder och bolag deltar i den utsträckning det är motiverat utifrån dialogens ämne och syfte.
- Nämnder och bolag ska erbjuda olika former av dialoger och andra möjligheter för invånare att vara delaktiga när det gäller frågor som rör verksamhetsområden de har ansvar för.

Kommunstyrelsens förvaltning har arbetat med de planerade aktiviteterna som ska utveckla dialogen i planprocessen för att skapa delaktighet för invånare i aktuella samhällsbyggnadsfrågor och involverat andra verksamheter. Prognosen för målet är att det i hög grad kommer att bli uppfyllt men det är inte helt säkert. Kommunstyrelseförvaltningen fortsätter det påbörjade arbetet som pågår enligt plan:

- Tidig dialog i arbetet med skolstruktur fortgår som ger stöd för skolans dialoger.
- Tidigt samråd (vid uppstart) med bred inbjudan har även genomförts i samband med detaljplan Notviken Rostbollen och Mjölkudden C. Båda mötena var välbesökta.
- Förvaltningen har testat att använda verktyget Platskompassen i översiktsplan för Landsbygd Mitt dialog i samband med fördjupad översiktsplan Björby - Bensbyn för att öka medborgarnas delaktighet.
- Även lunchseminarier om samhällsomställningen har genomförts som en del av att öka delaktigheten.

I och med att Luleå Business Region övergår till Näringsliv, omvärld och destination per 1/9 2024 kommer processen för företagsbesök att ses över och utvecklas. I detta ingår att föra dialog internt med berörda i planprocessen så att företagets synpunkter gällande planprocessen tas omhand. Luleå Framtidsforum är en ny och innovativ metod som beslutats för att samla in invånarnas perspektiv och tillvarata samhällets samlade kompetens. Luleå Framtidsforum fortsätter år 2025 som en medborgarberedning.

En ny lokal i Shopping med temat samhällsomställning är ett initiativ som planerats och finansierats tillsammans med industrin. Syftet är att den ska utgöra en plats för information och dialog. Inga specifika undersökningar har gjorts avseende delaktighet i planprocessen som planerat, däremot visar medborgarundersökningen 2024 att upplevelsen av möjligheten att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen har förbättrats liksom möjligheten att påverka politiska beslut i kommunen. Båda mätetalen är nu över rikets genomsnitt.

Service till de som bor, verkar och vistas i Luleå kommun

Under 2024-2026 kommer kommunstyrelseförvaltningen prioritera att förbättra servicen för näringsliv för att förbättra näringslivsklimatet. Kommunstyrelsens förvaltning ska samordna kommunen i frågor som rör näringslivet.

Förbättrat näringslivsklimat har varit prioriterat under året. Ett nämndmål, flera utredningsuppdrag och ett strategiskt initiativ har syftat till att förbättra näringslivsklimatet. Enkätresultat och rankingar visar dock ännu inte resultat.

Det nya näringslivskontoret har varit i drift från 1 september, kontoret har 22 medarbetare (varav några är projektanställda). Det organisatoriska samlandet av näringslivsfrågorna i kommunstyrelseförvaltningen har varit ett sätt att bygga en tydligare organisation som under arbetat med att lyssna på företagare och skapa en struktur för samarbete i kommunen för att omhänderta inspel. Förvaltningen har skapat mötesplatser, evenemang på landsbygderna, byggfika, näringslivsråd och internt näringslivsnätverk. Förvaltningen har också arbetat med att ta fram förslag på en plan för service på landsbygd.

I februari beslutade kommunstyrelsen om medel till ett projekt för ett starkare näringsliv och levande centrum. Det långsiktiga resultatet förväntas leda till ett attraktivt och levande centrum, stärkt ekonomisk tillväxt för berörda företag, ökad sysselsättning och fler företag samt förbättrat företagsklimat.

Näringslivskontoret har under året arbetat med de fem utredningsuppdrag som kontoret ansvarar för. Utredningarna för fyra av dem har mynnat i styrdokument och drivs nu i ordinarie linjearbete.

Förvaltningen har, tillsammans med andra verksamheter, omhändertagit utredningsuppdraget att öka den kommunala servicen så att företag får återkoppling från alla kommunens verksamheter inom 24 timmar.

Ett av utredningsuppdragen sträcker sig över 2025 och handlar om genomförande (återkoppling till företag). Insatserna i utredningsuppdragen syftar till förbättrad service till företag. En arbetsgrupp har tillsatts med representanter från kommunstyrelseförvaltningen och infrastruktur- och serviceförvaltningen. Initialt har huvudprocesserna inköp, näringslivskontakter via näringslivskontoret, miljö- och bygg, plan och servicecenter prioriterats och påbörjat sitt utvecklingsarbete. Under hösten 2024 har kultur- och fritidsförvaltningen, arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen samt kontor mark och exploatering initierat sitt deltagande/arbete. I december gav arbetsgruppen en lägesrapport till kommunstyrelsen. Exempel på insatser;

- Kundcenter, möter alla förvaltningars ledningsgrupper och presenterar/analyserar nuläget samt ger förslag på väg framåt, ser över och anpassar talsvar, samtalsmetodik genom övningar och utbildning, digitala studiebesök, deltar i SKRs servicemätning 2025
- Avdelning miljö och bygg, processkartläggning, snabb registrering av ärenden, utveckling av färdiga mallar, följa sitt ärende om man använder e-tjänst, tonalitet, personligt tilltal, jobbar via Artvise där en person har veckovist ansvar för att besvara frågor
- Inköp; gemensam inkorg för mejl och återkoppling till alla när dagen är slut, utveckling av internt samarbete och rutiner
- Detaljplan, god statistik med daglig återkoppling, processkartläggning för fortsatt arbete
- Mark och exploatering, plan för införande utarbetas 2025.
- Näringslivskontoret, gemensam inkorg för mejl som töms dagligen, Artvise som pilot
- Kultur och fritid, identifikation av tre huvudprocesser, fortsatt arbete under 2025

Förvaltningen har omhändertagit de två utredningsuppdragen att förbättra dialogen mellan kommunen och företagen samt att höja servicenivån för företagarna och öka kommunens tillgänglighet. Arbetet för förbättrad dialog och ökad tillgänglighet handlar bland annat om företagsbesök, näringslivsfrukostar, nätverk, näringslivsråd, dialog med LTU, målområden blomstrand näringsliv, kundresor, kommunikation, tillgänglighet samt utbildning för service. Inriktningen är ett styrande dokument för det fortsatta arbetet. I och med det är utredningen avslutad och arbetet med genomförandet fortsätter via linjearbete.

I december beslutades om att etablera ett näringslivsråd med tjänstepersoner samt representanter från politiken och näringslivet med syftet att goda relationer och samverkan mellan Luleå kommun och det

lokala näringslivet. Målsättningen är att dialogen upplevs som meningsfull av deltagande parter och genererar aktiviteter som leder mot förbättrat företagsklimat och ett attraktivt och växande Luleå. Förvaltningen har omhändertagit utredningsuppdraget om näringslivsfrämjande insatser för företagande på landsbygden. Insatserna handlar om:

- Öka tillgängligheten till kommunens näringslivskontor och kommunen i stort (bland annat genom landsbygdsgruppen, företagsbesök).
- Öka kunskapen om levande och livskraftiga landsbygder (externt och internt inom kommunkoncernen).
- Stärka förutsättningarna för näringslivsutveckling på landsbygderna.

Inriktningen är ett styrande dokument för det fortsatta arbetet bland annat för landsbygdsutvecklaren och landsbygdsgruppen.

Förvaltningen har omhändertagit utredningsuppdraget om att ta fram en gemensam näringslivsstrategi med Boden. Utredningsuppdraget om att ta fram en gemensam näringslivsstrategi med Boden har efter utredning bedömts hanteras inom ramen för avsiktsförklaring för utveckling genom samverkan mellan Luleå och Boden. I avtalet finns fyra prioriterade samverkansområden (kompetensförsörjning, leva och bo, infrastruktur och näringslivsutveckling). Avtalets giltighet är 1 september 2022–1 september 2026 och arbetet drivs av en partsgemensam styrgrupp.

Förvaltningen har omhändertagit utredningsuppdraget att förenkla de kommunala upphandlingarna för att fler lokala och mindre leverantörer får bättre förutsättningar att lämna anbud. Bland annat delegationsordningarna vid tilldelningsbeslut, fortsatta leverantörsdialoger och externa informationsinsatser.

Förvaltningen har under hösten 2024 jobbat med att ta fram en kommunikationsstrategi för att nå ut till identifierade målgrupper. Målgrupper, känsla och budskap är identifierade och jobbet fortsätter under 2025. Förvaltningen har även paketerat åtgärderna kopplat till blomstrande näringsliv i rörlig film som kommer att gå ut i digitala kanaler i januari. Företagsbesök, byggfika, delegationsbesök, internationella insatser, företagsfrukostar och andra event kommuniceras frekvent i våra kanaler.

Ett kommuninternt nätverk har etablerats och det första mötet är planerat till januari 2025. Nätverket syftar till att öka kännedomen inom Luleå kommun om aktuella frågor och initiativ inom området näringsliv och tillväxt.

Mätetal Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Bemötande, NKI

Sveriges kommuner och regioner (SKR) genomför mätningen Insikt som handlar om företagsklimat. Mätetalet bemötande inom serviceområdet mättes senast 2023 och sjönk då från 73 till 70. Med det hamnade Luleå på plats 176 av 198 kommuner. En nedgång med 22 placeringar. Analysen av resultatet 2023 pekar på ett antal faktorer som bidragande till det försämrade resultatet:

- Under 2023 skedde en omfattande organisationsförändring inom Luleå kommun, något som man i andra kommuner sett påverkar resultatet negativt
- den gröna omställningen med enorma investeringar och nya etableringar för med sig en ökad komplexitet i samhällsbyggnadsprocessen
- ökad konkurrens på arbetsmarknaden påverkar kompetensförsörjningen
- taxorna för markupplåtelse förändrades för ett par år sedan och detta kan påverka även 2023 års resultat
- svarsfrekvensen har sjunkit sedan tidigare år, något som man i andra kommuner sett påverkar resultatet negativt

Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Upphandling, NUI

Mätetalet upphandling mättes senast 2023 och var 66 vilket är tre enheter lägre än år 2022. Med det sjunker Luleå i rankingen och hamnar i jämförelse med andra kommuner på plats 42 av 100 kommuner. Det var en nedgång med 13 placeringar.

Några av förändringarna från föregående år är att nöjdheten kring bland annat att tydligt motivera tilldelningsbeslut samt tydlighet i utvärderingsmodellen har minskat. Däremot har nöjdheten ökat kring upplevd användarvänlighet i upphandlingssystemet.

Strategiska initiativet Förbättrat företagsklimat

För att ge näring till näringar och nå ett växande näringsliv och nå topp 50 placering i ranking. Initiativet kommer under 2024 att fokusera på att utveckla vår service och vårt bemötande till företag. Sveriges Kommuners och Regioners och Svenskt Näringslivs rankingar redovisas särskilt under året.

Målet har varit att förbättra servicen för näringsliv för att förbättra näringslivsklimatet. Bedömningen är att målet inte är uppnått sett till resultaten i näringslivsrankningen som Svenskt Näringsliv sammanställer.

Under 2024 har det strategiska initiativet tagit hjälp av en lokal extern konsult för att omhänderta alla förstudier, rapporter och undersökningar som kommunen gjort inom området. I konsultuppdraget ingår även att genomföra intervjuer med kommunala tjänstepersoner och externa aktörer. Konsulterna tog fram ett förslag på koncept för hur kommunen, på ett systematiskt sätt, ska komma framåt i arbetet mot ett bättre företagsklimat i Luleå.

Konceptet fokuserar på två utvecklingsområden; värdskap och kommunikation. Initiativet bedöms leda arbetet på rätt väg men det är ett långsiktigt arbete som kräver samtliga förvaltningars deltagande och engagemang.

Inom ramen för strategiska initiativet har också ett utbildningspaket tagits fram, den heter Spela roll när Luleå växer och består av två delar,

- bra samtal när Luleå växer
- kommunen som möjliggörare.

Samtliga förvaltningar har använt utbildningsmaterialet.

Under hösten har infrastruktur- och serviceförvaltningen initierat ett kommunövergripande arbete för ökad tillgänglighet och förbättrad service.

Den strategiska arbetsgruppen för blomstrande näringsliv och ett förbättrat företagsklimat har prioriterat fem kundresor/processkartläggningar för gemensamt lärande. (Detta arbete pågår.)

Mätetal

Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner bygger till två tredjedelar på en enkätundersökning som genomfördes bland företagen under första kvartalet 2023, och ytterligare en tredjedel på statistik från SCB och UC. I enkäten får företagare runt om landet betygsätta olika områden som påverkar företagsklimatet i den kommun de är verksamma.

Luleå kommun tappar fem placeringar och landar i år på plats 275 av landets 290 kommuner

Luleås företagare lyfte bland annat bättre dialog mellan kommunen och företagen samt bättre förståelse för företagande hos kommunens beslutsfattare som områden de vill se förbättringar inom.

Se även Sveriges kommuners och regioners ranking i måluppföljning ovan.

Strategiska initiativet Klimatneutral och naturpositiv

För att bli klimatneutral, ta ledningen i den gröna samhällsomställningen och ta vara på Luleås naturvärden. Exempel på områden som ska utforskas inom initiativet under 2024 är klimatinvesteringar, cirkulärt och hållbart byggande samt mobilitet. Tidskriften Aktuell hållbarhets ranking redovisats särskilt under året.

Det strategiska initiativet har delvis uppnått ambitionerna under året genom att samverka intern och externt för att testa olika idéer för att sedan kunna implementera i större skala. Inom initiativet har invånare involverats genom bland annat framtidsforum.

Beslut om framtagande av en plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning tog av KS i början av juni. Det strategiska initiativet har fokuserat på detta uppdrag under hösten. Detta arbete är ett viktigt steg för att kommunkoncernen ska kunna ta ledningen i den gröna omställningen samt nära kopplat till det lagkrav som kommer ställas på de kommunala bolagen om hållbarhetsredovisning. Projektansökan Thriving Northern Buildings för cirkulärt och hållbart byggande inom kommunkoncernen har beviljats och arbetet har startats under året. Projektet ska göra återbruksinventering, projektering av ökat återbruk via ombyggnation/renovering och nyproduktion, handlingsplan för hållbart och cirkulärt byggande inom kommunkoncernen och utreda fysisk plats för återbrukscentral inkl. Affärsmodell.

Arbetet med klimatinvesteringsplaner som är ett projekt finansierat av Energimyndigheten avslutas vid årskiftet 2024/2025. Arbetet har resulterat i ett beräkningscase för en fossilfri skärgårdstrafik och ökad förståelse för interna processers påverkan på möjligheterna att investera i linje med övergripande klimatmål.

Ansökan Klimatneutrala städer 2030 3.0 beviljades och projektet startade den 1 december 2024. Projektet syftar till att utforska innovativa samverkansformer, processer och arbetsmetoder för att möjliggöra djupgående förändringar som krävs för att lyckas påskynda klimatomställningen både i och utanför kommunen. Framför allt skapas en långsiktig arena för dialog och delaktighet i omställningen. Parter i ansökan är Luleå kommun, Luleå Energi, Luleå Näringsliv, SSAB, Rädda Barnen, RISE, LTU och Sustainable Action Foundation.

Det pågående projektet Luleå Framtidsforum med fokus på medborgardialog inom komplexa samhällsfrågor kommer att vara en del av detta projekt om ansökan beviljas. Den ansökan som skickades in till Vinnova för att kunna fortsätta driva Luleå Framtidsforum längre än den planerade tiden på 1,5 år beviljades inte.

Under året har kommunen gett stöd till ideella krafter i Lokala Naturupplevelseprojekt finansierade av naturvårdsverket för att utveckla naturvärden och människors möjlighet att komma ut och uppleva natur. I flertalet fall är det samarbetsprojekt med kommunen eller så är föreningarna självdrivande. Under året har kommunen också stöttat flera initiativ i Brändön/Örarna för att främja naturupplevelser, och även varit delaktiga i projektet "Tysta naturområden".

Aktuell hållbarhets ranking av Sveriges miljöbästa kommun syftar till att ge en mångsidig bild av hur kommunerna integrerar klimat- och miljöfrågor i till exempel samhällsplanering, lokal infrastruktur och upphandling. Rankingens genomförts i 16 år och Luleå kommuns snittplacering 2009 - 2024 har varit plats 141 av 290 kommuner. År 2023 placerade sig Luleå kommun på plats 84, år 2024 på plats 141. I kommungruppen mellanstora städer och kommuner nära mellanstora städer placerade sig Luleå kommun på plats 51 av 110 kommuner och inom Norrbotten plats 4 av 14.

Rankingen består av tre delar; en självskattningsenkät (max 22 poäng), externa data (max 23 poäng), klimatdata (max 8 poäng). Totalt kan man få 53 poäng. I 2024 år ranking fick Luleå kommun följande poäng: självskattningsenkät (10,5 poäng), externa data (7,5 poäng), klimatdata (0,1 poäng).

Anledning till att Luleå kommuns placering i rankingen har varierat över åren är flera. Bland annat så har kommunen visat år valt att inte svara på enkäten. Vidare har det varit olika personer som besvarat enkäten år till år. Flera av frågorna i självskattningsenkäten byts ut varje år så det är svårt att utifrån rankingen dra slutsatser om kommunen gjort en förflyttning inom olika områden. Vidare så baseras poängen från externa data på ett flertal olika externa källor, bland annat från Vattenmyndigheten, SCB, SKR, Boverket, Miljöfordon Sverige och Avfall Sverige. Det har visat sig att några av dessa externa källor

saknar data från Luleå kommun vilket till vis del förklarar den låga poängen. Gällande klimatdata ingår utsläppen från industrin i denna data vilket gör det svårt för Luleå kommun att få höga poäng på denna del då det inom kommun finns tung industri t.ex. ståltillverkning som har mycket höga utsläpp av växthusgaser.

Strategiska initiativet Trygg i Luleå

För att stärka det främjande och förebyggande arbetet för social hållbarhet. Exempel på område som ska utforskas inom initiativet under 2024 är arbetet för psykisk hälsa samt en överenskommelse om samverkan med polisen.

Socialförvaltningen huvudansvarig

Det strategiska initiativet samverkar inom och utanför kommunen med olika initiativ för social hållbarhet och trygghet. Effekter inom området är svårt att utvärdera eftersom det är ett långsiktigt arbete som dessutom påverkas av händelser i omvärlden som kommunen inte har rådighet över. Analysen "Hur mår Luleå?" är framtagen under året visar att kommunen är relativt välmående men med skillnader mellan kön och grupper. Sammantaget bedöms arbetet vara på rätt väg, om än sårbart, särskilt inom områdena brottsförebyggande och prevention där samordningsresurserna är begränsade. Framgång i arbetet är starkt beroende av ett gemensamt ansvarstagande inom hela kommunkoncernen vad gäller att bidra i arbetet och att bidra med åtgärder.

Kärngruppen för Trygg i Luleå består av representanter från olika förvaltningar och Polisen. Gruppen har stöttat utvecklingsfrågor och även varit styrgrupp för handlingsplanen för suicidprevention som ger riktning i arbetet. Gruppen har arbetat för att förbättra kommunens kommunikation om social hållbarhet och trygghet.

Ny Samverkansöverenskommelse med Polisen för perioden 2024-2027 är framtagen och ger en samlad lägesbild och åtgärdsplan för brottsförebyggande arbete har tagits fram.

Digitalt trygghetsverktyg lanserades under namnet "Trygg i Luleå" där invånare kan rapportera trygga och otrygga platser, vilket kompletterar rapporter från kommunens verksamheter, Lulebo och Polisen. Valfärdsbrott har varit ett prioriterat område under 2024. En arbetsgrupp har bildats för att genomlys kommunens förmåga att upptäcka, förebygga och hantera valfärdsbrott. Även utbildningsinsatser för medarbetare är framtagna.

Utbildning och workshop har genomförts på temat utanförskap och gängkriminalitet som riktades till skolledning, elevhälsa, socialpedagoger, fritidsledare och socialsekreterare. Initiativet planerat att införa SSPF (skola socialtjänst polis fritid) som metod för att förebygga att barn och unga begår brott. Det innebär att utforska dels möjligheterna att jobba med läsfrämjande insatser i förskolor i områden med höga riskfaktorer, parallellt med stöd till vårdnadshavare dels möjligheterna att erbjuda feriearbete till fler åldersgrupper och under fler tider under året, alternativt som åtgärd riktad till unga i riskzon.

Lokal Operativ Samverkan (LOS) är en modell för systematisk myndighetsöverskridande samverkan inom tillsynsområdet. Förberedande möten har hållits, och genomförandet är planerat till hösten 2025.

Analysen "Hur mår Luleå?" är framtagen under året som visar att kommunen är relativt välmående men med skillnader mellan kön och grupper. En workshop har genomförts för att och rapporten har spridits till förvaltningen för att används som kunskapsunderlag för verksamhetsplanering och riktade insatser.

Strategiska initiativet Smart kommun

För att skapa resultat som ligger i Sveriges framkant och nå samma eller bättre kvalitet till lägre kostnad samt nyttja digitaliseringens möjligheter. Områden som ska utforskas inom initiativet under 2024 är teknikens möjligheter i framför allt artificiell intelligens, Internet of Things samt automatisering.

Det strategiska initiativet har uppnått ambitionerna under året genom att samverka internt och externt för att testa olika idéer för att sedan kunna implementera i större skala. Fokus för initiativet har varit på att effektivt integrera artificiell intelligens i kommunens verksamhet på ett säkert och tillförlitligt sätt samt arbeta med Virtual Reality, Internet of Things och automatisering.

Det relativt nya området med Generativ AI har vuxit sig starkt och framförallt kommunens administrativa verksamheter har möjligheter att effektiviseras genom användandet.

Året inleddes med att säkerställa att alla perspektiv, att alla förvaltningar fanns representerade i Smart Kommun, med målet att maximera räckvidd och nå ut till så många som möjligt. I början av 2024 skapades en arbetsgrupp, AI-samverkan med syfte att:

- Fungera som ett nav för övergripande AI-frågor och funderingar, och vara kommunens centrala kontaktpunkt för AI.
- Främja intern samverkan kring AI och hantera komplexa AI-utmaningar gemensamt.
- Underlätta samarbete och kommunikation inom AI-området.

AI-samverkan jobbar bland annat med att ta fram kommunens AI-policy.

På våren anordnade initiativet ett så kallat Hackaton för att identifiera möjliga expeditioner, workshopens syfte var att jobba för "smart service till invånarna". Denna arbetsmetod kom även att stärka glädjen, skapa inspiration och engagemang i organisationen om teknikens möjligheter. LTU Business ledde processen och arbetssättet som användes uppskattades mycket. Arbetet presenterades på Innovationsveckan som anordnades av Sveriges kommuner och regioner SKR.

Kommunen gick med i AI Swedens samverkansprojekt "En gemensam digital assistent för offentlig sektor" för att accelerera AI-förmågan och gemensamt med 27 andra kommuner, regioner och myndigheter bland annat förbättra stödet till chefer och rektorer.

På hösten ordnade initiativet ett event; "AI-möjligheter för Luleå kommunkoncern". Även det var en aktivitet för att öka samverkan och AI-förståelsen. Det var ett internt inspiration- och informationstillfälle för alla AI-intresserade i hela kommunkoncernen som kommer att ordnas 1-2 gånger per år.

Strategiska initiativet Kompetensattraktion

För att öka inflyttningen och nå 100 000 luleåbor senast 2040. Bättre matcha utbud och efterfrågan av kompetens i Luleå som organisation och som samhälle. Exempel på områden som ska utforskas inom initiativet under 2024 är att kartlägga befintliga aktörers uppdrag inom kompetensattraktion och utforska mellanrum där initiativet kan bidra till att vi blir 100 000.

Det strategiska initiativet har i hög grad uppnått ambitionerna under året genom att samverka intern och externt för att testa olika idéer för att sedan kunna implementera i större skala. Antalet invånare har inte ännu ökat i önskvärd takt utan insatserna kan ge resultat i ett senare skede.

Under 2024 har organisationsförändringar gjort att kompetensförsörjningsfrågorna i större utsträckning hanteras inom arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen samt för kommunens egen kompetensförsörjning inom HR-kontoret som i hög grad bidrar till målet att bättre matcha utbud av kompetens med efterfrågan. Här är samverkan fortsatt viktigt.

Under året har initiativet samverkat med delar av kompetenslotsen inom arbetsmarknads- och utbildningsnämnden, Initiativet har utforskat flyttbidrag och instegsbostäder under året.

Under hösten har initiativet upparbetat ett samarbete med en bostadsaktör som förvaltar studentlägenheter, dessa lägenheter ligger inte direkt på campusområdet så någon månad in på hösten blir det alltid lediga lägenheter i dessa byggnader. Det är dessa lägenheter som vi kommer kunna förmedla som instegsbostäder. Initiativet kommer inte stå för något kontrakt eller dylikt utan kommer förmedla kontakt med den sökande och bostadsbolaget. Här finns det möblerade och omöblerade lägenheter att hyra, även tillgång till parkeringsplats om man önskar.

Initiativet har under hösten också påbörjat utredning om möjligheter att lämna flyttbidrag.

Under perioden har digitala kampanjer om samhällsomställningen genomförts, målgrupp Luleåbor + länsbor. Statistiken visar på mycket gott resultat, med högt läsvärde. Utställningslokal i Shopping om omställningen har planerats och ställts i ordning under perioden, öppning och invigning sker i januari. Kommunikationsinsatserna har skett i samverkan med och med gemensam finansiering med industrin och de kommunala bolagen.

Organiseringen av näringslivsbolaget inom kommunstyrelseförvaltningen är en åtgärd för att samla etableringsfrågorna i kommunstyrelseförvaltningen tillsammans med näringsliv, destination samt plan- och markfrågor vilket bedöms kunna påverka inflyttningen positivt. Från och med 2025 ingår inflyttningsfrågorna i målområdet Mer Luleå för fler Luleåbor vilket gör att de samlas med initiativet för accelererad samhällsomställning.

Strategiska initiativet Accelererad samhällsomställning

För att möjliggöra industrins gröna omställning i Luleå och Norrbotten och driva på för en hållbar tillväxt och samhällsomställning i nationell framkant. Under 2024 är innovativa sätt att ställa om samhället tillsammans med aktörer inom och utanför kommunkoncernen i fokus. Exempelvis arbete kring kraft, Norrleden och kulturen som motor för tillväxt.

Målet med det strategiska initiativet har nåtts. Samverkan med aktörer inom och utanför kommunkoncernen har inletts. Se även måluppföljning Öka takten i samhällsbyggnadsprocessen. Samverkan för att möjliggöra industrins gröna omställning i Luleå och Norrbotten och driva på för en hållbar tillväxt och samhällsomställning i nationell framkant som pågått under perioden är med följande aktörer:

- Byggföretagen, länsstyrelsen, Fastighetsägarna Norr, Regeringskansliet, Invest in Norrbotten, Gällivare kommun och byggaktörer för att öka takten i bostadsbyggandet.
- kommunala bolag, aktörer i byggbranschen och LTU för Testbädd Hertsöheden.
- aktörer i byggbranschen och med Bodens kommun för hållbara markanvisningar
- Bodens kommun för gemensam strukturplan för området Sunderbyn - Sävast.
- mellan kommunala förvaltningar för kulturens roll i samhällsomställningen.
- industriaktörer för social hållbarhet i arbetet med entreprenörsbostäder
- byggaktörer för att undersöka möjligheten att nyttja permanenta bostäder för tillfälliga arbetare som hävstång för att öka takten i bostadsbyggandet.
- Länsstyrelsen m.fl. inom ramen för initiativet BoNo för ökad takt i bostadsbyggandet genom ett antal strategiska arbetsgrupper för bland annat regulatorisk sandlåda och kommunikation.
- Industriaktörer, förvaltningar och kommunala bolag för agil planering genom digitalt planprogram.

Involvering av och synpunkter/inspel för invånarens delaktighet har skett genom lunchseminarier i olika aktuella frågor. Under perioden har tre seminarier om elens betydelse för industrins gröna omställning och för samhällsomställningen i stort genomförts. Fler seminarier med andra teman planeras under året. Projekt för att upprätta, testa och utvärdera kulturfond i samverkan med näringsliv, akademi m.fl. har inletts.

Förstudie Norrleden har beviljats finansiering av Tillväxtverket och Region Norrbotten. Samverkan kommer ske med industriaktörer, åkeriföretag m.fl.

3.2 Kommunfullmäktiges beslutade utredningsuppdrag som nämnden är ansvarig för

Uppdrag	Status
Möjliggör för fler att stanna kvar i yrket även efter pension för att behålla kompetensen	✓
Inriktning på utredningen beslutas i kommunstyrelsen under januari 2025. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Minska kommunens klimatpåverkan genom klimatsmarta upphandlingar av varor och tjänster till kommunens verksamheter	▶
Kommunstyrelsen beslutade om inriktning för utredningsuppdraget i december 2024. Beslutade kategoriplaner följs upp årligen i nämndens årsuppföljning.	
Tydliggör och följ kontinuerligt upp Klimatplan mot 2040	▶
Kommunstyrelsen beslutade om inriktning för utredningsuppdraget i under 2024. Klimatplan är under framtagande inklusive uppföljningen av klimatmålen. Uppdraget följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Öka den kommunala servicen så att företag får återkoppling från alla kommunens verksamheter inom 24 timmar	✓
Kommunstyrelsen beslutade om inriktning för utredningsuppdraget i under 2024. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Ta fram en gemensam näringslivsutvecklingsstrategi med Boden	✓
Utredningsuppdraget hanteras inom ramen för avsiktsförklaring för utveckling genom samverkan mellan Luleå och Boden. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Ta fram förslag på medborgardialoger under mandatperioden	✓
Kommunstyrelsen beslutade om inriktning för utredningsuppdraget i under 2024. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Struktur och uppdrag för de kommunala råden	✓
Kommunstyrelsen beslutar om inriktning för utredningsuppdraget i februari 2025. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Öka medborgarna i Luleå kommuns möjligheter att välja hållbara transportmedel	▶
Politisk förankring om syfte och avgränsning för uppdraget under perioden. Uppdraget följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Näringslivsfrämjande insatser för företagande på landsbygden	✓
Kommunstyrelsen beslutar om inriktning för utredningsuppdraget i början av 2025. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Skapa nya naturreservat	✓
Områden och prioritering för nybildande av naturreservat har genomförts och beslutats. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Underlätta för bostadsbyggandet på landsbygden genom försäljning av kommunala tomter och utbyggt VA	▶

Startsäkring genom politisk förankring om syfte och avgränsning för uppdraget har gjorts under perioden. Uppdraget följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Höja servicenivån för företagen och öka kommunens tillgänglighet	✔
Se måluppföljningen ovan. Kommunstyrelsen beslutade om inriktning för utredningsuppdraget i december 2024. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Förenkla de kommunala upphandlingarna för att fler lokala och mindre leverantörer får bättre förutsättningar att lämna anbud	✔
Senaste kommentar (2024-12-31): Se måluppföljningen ovan. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	
Förbättra dialogen mellan kommunen och företagen	✔
Se måluppföljningen ovan. Genomförandet följs upp under 2025 genom kommunstyrelsens verksamhetsplan.	

4 Personalredovisning

Nyckeltal	2024
Tot sjukfrv: Tot ord arbtid	3,03
Sjukfrv > 59 dagar: Tot sjukfrv	35,65
Tot sjukfrv: Tot ord arbtid (Kv)	3,44
Tot sjukfrv: Tot ord arbtid (M)	2,03
Tot sjukfrv: Tot ord arbtid (<=29 år)	0,8
Tot sjukfrv: Tot ord arbtid (30-49 år)	3,65
Tot sjukfrv: Tot ord arbtid (>=50 år)	2,4

Totala sjukfrånvaron har ökat något jämfört med 2023 men är fortfarande på låg nivå jämfört med kommunen som helhet. Det kan finnas så kallad dold sjukfrånvaro då man har möjlighet till flex och distansarbete. Ökningen har varit för både kvinnor och män. Det är inom åldersgruppen 30-49 sjukfrånvaron ökat vilket är den åldersgrupp som är störst i nom förvaltningen. Åldersgruppen 19-29 omfattar få personer så enskilda individer ger stora utslag.

Kommunhälsan har utbildningar för chefer om psykisk ohälsa som erbjudits till kommunens chefer samt att kommunhälsan startat ett projekt om klimakteriehälsa.

Kommunstyrelseförvaltning	2024
Nyckeltal Frisknärvaro	86,71
<i>varav</i>	
0 dagar frånvaro pga sjukdom	61,89
1-7 dagar frånvaro pga sjukdom	24,83

Frisknärvaron i kommunstyrelseförvaltningen är högre 2024 jämfört med kommunstaben 2023.

Jämfört med kommunen är förvaltningens frisknärvaro hög.

Cirka 62 procent av förvaltningens medarbetare hade ingen frånvaro på grund av sjukdom. Det är högre jämfört med kommunstaben 2023 och kommunen som helhet.

Det kan finnas så kallad dold sjukfrånvaro då man har möjlighet till flex och distansarbete.

Tillsvidareanställda	2024
0 - 29 år	4
30 - 39 år	24,7
40 - 49 år	30,8
50 - 59 år	29,3
60 - år	11,1
Visstidsanställda	2024
0 - 29 år	10,5
30 - 39 år	15,8
40 - 49 år	42,1
50 - 59 år	21,1
60 - år	10,5

Åldersfördelningen avseende tillsvidareanställda har förändrats så att fler av de anställda är inom åldersspannet 40-49 samt 30-39. Anställda i övriga ålderskategorier har minskat. Åldersfördelningen kan delvis förklaras av att förvaltningen har många specialistbefattningar som kräver arbetslivserfarenheter.

År 2024 var 19 anställda inom förvaltningen visstidsanställda. Vad gäller de visstidsanställda har ökningen varit inom åldersspannet 40-49 och 50-59.

Kommunstyrelseförvaltning	2024
Tillsvidareanställda	198
- kvinnor	143
- män	55
Visstidsanställda	19
- kvinnor	11
- män	8

Kommunstyrelseförvaltningen hade 85 färre tillsvidareanställda i slutet av år 2024 jämfört med samma tid föregående år. Vid årsskiftet 2023/2024 genomfördes en omorganisation då flertalet av serviceverksamheterna organiserades under infrastruktur- och serviceförvaltningen samtidigt som mark- och exploatering samt detaljplan organiserades under kommunstyrelseförvaltningen. I september 2024 tillkom Luleå Business Region till kommunstyrelseförvaltningen genom verksamhetsövergång.

Externa konsulter nyttjas inom detaljplan, mark- och exploatering samt inom kommunhälsan för vissa tjänster. Andelen kvinnor respektive män är oförändrad jämfört med föregående år och på samma nivå som sedan 2019.

5 Ekonomisk redovisning

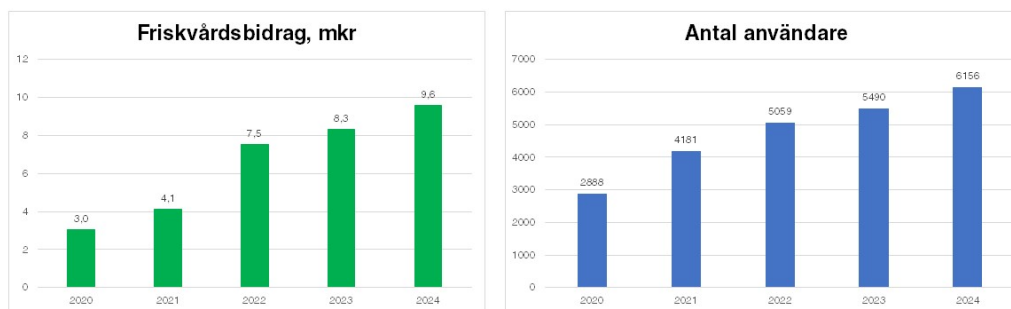
5.1 Driftsredovisning

Driftredovisning, mkr	Utfall 2024	Budget 2024	Årsavvikelse 2024
Nettoreultat	-284,8	-281,7	-3,1
Kontor	Utfall 2024	Budget 2024	Årsavvikelse 2024
1011 KC Säkerhet & beredskap	-7,9	-6,7	-1,2
1020 Sektorchef Ledning & stöd	-11,3	-10,6	-0,8
1030 KC Samhällsomställning	-13,7	-12,3	-1,4
1060 KC Mark & exploatering	-2,9	-4,5	1,6
1070 KC Detaljplan	-18,5	-13,1	-5,4
1101 FC Kommunstyrelsens förvaltning	-20,4	-19,6	-0,8
1110 KC Ekonomi	-29,5	-32,1	2,6
1120 KC Näringsliv & omvärld	-38,9	-40,3	1,4
1201 Kommunstyrelsens ordförande	-11,2	-11,8	0,6
1202 Kommunfullmäktiges ordförande	-15,1	-16,4	1,2
1203 Kommundirektör	-8,7	-6,0	-2,7
1210 SC Samhällsbyggnad & demokrati	-9,4	-11,7	2,3
1211 KC Kansli	-11,7	-12,1	0,4
1310 KC HR	-42,4	-40,3	-2,1
1410 KC Inköp & upphandling	-10,0	-10,2	0,2
1510 KC IT & digitalisering	-1,4	-2,7	1,4
1515 KC Innovation & utveckling	-15,3	-15,1	-0,2
1610 KC Kommunikation	-16,5	-16,1	-0,4
	-284,8	-281,7	-3,1

(Mkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Nettokostnader	-284,8	-281,8	-3,1	-307,8
Kommunbidrag	-281,8	-281,8	0	-287,9
Resultat	-3,1	0	-3,1	-19,8

5.1.1 Kommentar till driftsredovisningen

Friskvårdsbidrag 2020-2024

Kostnad i mkr samt antal användare

Kommentar utfall

Kommunstyrelseförvaltningen gör ett underskott på 3,1 mkr jämfört med budget. Underskottet beror på ett ökat nyttjande av friskvårdsbidraget där budget för hela kommunen, 6,2 mkr ligger under kommunstyrelseförvaltningen och utfallet är 9,6 mkr.

På sektornivå är det positiva och negativa avvikelser inom båda sektorerna. Den största avvikelserna finns inom sektor Samhällsbyggnad och demokrati, där kontor Detaljplan gör ett underskott på 5,4 mkr. Underskottet beror på lägre intäkterna än budgeterat, samt högre konsultkostnader kopplade till detaljplaner där utredningsbehoven varit större än planerat. Till följd av omorganisationen så innebär det utmaningar i budgetarbetet för budget 2024 med att förutse de nya kontorens behov.

Andra negativa avvikelser finns inom kontor Kommundirektör som gör ett underskott på 2,7 mkr där underskottet beror på att budget för säkerhetskyddschef saknats samt konsultkostnader kopplade till samhällsomställningen. Kontor Samhällsomställning gör ett underskott på 1,4 mkr som avser konsultkostnader för resecentrum och andra projekt kopplade till samhällsomställningen. Kontor Säkerhet och beredskap gör ett underskott på 1,2 mkr där underskottet beror på ej förbrukade bidrag från MSB som periodiserats över till 2025.

Kontor som gör positiva avvikelser är Ekonomikontoret med ett överskott på 2,6 mkr som beror på lägre systemkostnader än budgeterat. Kontor Samhällsbyggnad och demokrati gör ett överskott på 2,3 mkr som beror på att projektet Luleå industripark gått över till linje verksamhet och budgeterade konsultkostnader tagits via investeringsredovisningen mot gjorda försäljningar.

Utfall och budget för 2023 är ej med då det inte är jämförbart med 2024 till följd av omorganisationen som genomförts 2024.

5.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, mkr	Utfall 2024	Budget 2024	Årsavvikelse 2024
KS/kommunstyrelseförvaltningen exkl exploatering & försäljningsintäkter mark	-15,3	-23,2	7,9
KS/kommunstyrelseförvaltningen exploatering & försäljningsintäkter mark	220,4	-72,2	292,5
	205,1	-95,4	300,4

(Mkr)	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Investeringar				
Försäljningar/ inkomster				
Summa				

5.2.1 Kommentar till investeringsredovisningen

Utfallet 2024 visar ett överskott på 205,1 mkr. Det stora överskottet beror främst på markförsäljningar på 274 mkr och friköp tomträtter 7,6 mkr .

Genomförda investeringar inom kommunstyrelseförvaltningen exklusive exploatering och försäljning avser verksamhetsanpassningar och säkerhetsanpassningar i stadshuset (5,9 mkr), till följd av omorganisationen som är genomförd 2024.

Säkerhetsanpassningar och återstående arbeten i servicecenter från 2023 (6,6 mkr) samt strategiska markförvärv (2,8 mkr).

En omorganisation genomfördes år 2024 som även påverkade fördelning av investeringsbudget mellan förvaltningarna. Efter omorganisationen finns exploateringsbudgeten hos kommunstyrelseförvaltning som efter igångsättningsbeslut överförs medel till Infrastruktur- och servicenämnden för utförande.

Avvikelse inom Exploatering avser markförsäljningar som blivit tidigare lagda och inte budgeterade 2024, samt att tidplanen i flera projekt försenats och planerade medel inte blivit igångsatta. Detta gäller bland annat Hertsöfältet där upphandlingen blivit överklagad och Rutvik Södra där tidplanen för 2024 blivit försenad, tidplanen för projektet som helhet är dock oförändrad. En annan stor avvikelse är för projektet Kronan, där inga planerade försäljningar skett samt att ett återköp av fastigheten Filten genomförts.

